

9 IZDATKI IN VIRI FINANCIRANJA ZDRAVSTVENEGA SISTEMA

UVOD

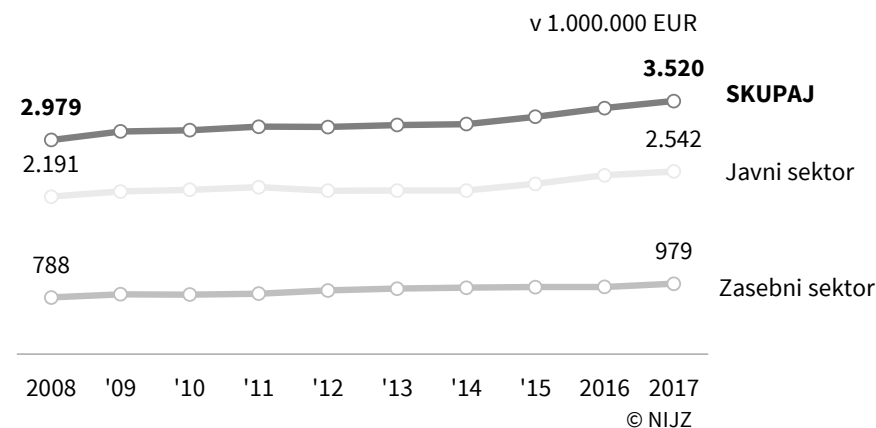
V letu 2017 so tekoči izdatki za zdravstvo znašali 3.520 milijonov evrov, kar je bilo nominalno za 2,9 % več kot v letu 2016. Nekoliko manj kot tretjina tekočih izdatkov za zdravstveno varstvo je bilo financiranih iz zasebnih virov. Največ sredstev, tj. tri četrtine, je bilo porabljenih za financiranje storitev kurativnega zdravljenja ter za zdravila in drugo medicinsko blago. Izdatki za storitve kurativnega zdravljenja so se v 2017 glede na leto 2016 zmanjšali za 0,1 %, izdatki za zdravila in drugo medicinsko blago pa povečali za 3,1 %.

Podatki o izdatkih in virih financiranja zdravstvenega varstva v Sloveniji, ki jih prikazujemo v tem sklopu, so pripravljene v skladu z mednarodno primerljivo metodologijo SHA, kar je kratica za metodologijo sistema zdravstvenih računov (ang. System of Health Accounts).

Sklop osnovnih tabel v okviru te metodologije prikazuje izdatke za zdravstvo po mednarodni klasifikaciji za zdravstvene račune (ang. International Classification of Health Accounts-ICHA), ki zajema tri dimenzije izdatkov za zdravstvo, in sicer po vrstah zdravstvenih obravnav (funkcionalni klasifikaciji, ICHA-HC), po dejavnosti izvajalcev zdravstvenih storitev (ICHA-HP), po virih financiranja zdravstva (ICHA-HF).

Pri pripravi podatkov o izdatkih in virih financiranja zdravstvenega varstva je od leta 2014 dalje upoštevana nekoliko revidirana metodologija sistema zdravstvenih računov, t. i. metodologija SHA 2011 (pred tem je bila v veljavi verzija SHA 1.0). Ta med drugim ne zajema več izdatkov za investicije v zdravstvu, zato so predstavljeni le tekoči izdatki za zdravstvo.

9. Slika 1: **Tekoči izdatki¹⁾ za zdravstveno varstvo** po virih financiranja, Slovenija, 2008–2017²⁾

¹⁾ Tekoči izdatki ne vključujejo izdatkov za investicije.

²⁾ Od 2014 v veljavi nekoliko revidirana metodologija sistema zdravstvenih računov, t. i. metodologija SHA 2011 (pred tem je bila v veljavi verzija SHA 1.0).

Viri: SURS

9. Tabela 1: **Izdatki za zdravstveno varstvo** po virih financiranja, Slovenija, 2008–2017¹⁾

v 1.000 EUR	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Javni sektor										
Celotni izdatki	2.343.143	2.452.719	2.398.411	2.424.971	2.420.571	2.393.262
Tekoči izdatki ²⁾	2.191.143	2.262.619	2.286.649	2.322.671	2.273.471	2.274.162	2.275.399	2.368.805	2.487.636	2.541.610
Zasebni sektor										
Celotni izdatki	809.808	869.240	830.329	868.898	905.340	925.847
Tekoči izdatki ²⁾	787.793	833.840	827.930	840.798	886.040	912.047	924.260	932.981	935.088	978.783
SKUPAJ³⁾										
Celotni izdatki	3.152.951	3.321.959	3.228.742	3.293.869	3.325.911	3.319.109
Tekoči izdatki ²⁾	2.978.936	3.096.459	3.114.580	3.163.469	3.159.511	3.186.209	3.199.659	3.301.787	3.422.724	3.520.393

¹⁾ Od 2014 v veljavi nekoliko revidirana metodologija sistema zdravstvenih računov, t. i. metodologija SHA 2011 (pred tem je bila v veljavi verzija SHA 1.0).

²⁾ Tekoči izdatki ne vključujejo izdatkov za investicije.

³⁾ Zaradi zaokroževanja se vsote lahko ne ujemajo.

Viri: SURS

Tekoči izdatki za zdravstveno varstvo so se v obdobju 2008–2017 vseskozi povečevali, izjema je le leto 2012, ko so bili za nekaj milijonov evrov nižji v primerjavi z letom poprej.

Iz zasebnih virov se letno namenja nekoliko manj kot tretjina vseh sredstev za financiranje zdravstvenega varstva. Razmerje med javnimi in zasebnimi viri pri financiranju zdravstvenega varstva je v 2017 primerjavi z letom 2016 ostalo bolj ali manj nespremenjeno (72 % : 28 %) . Sredstva iz obeh virov za ta namen so se v 2017 povečala: sredstva iz javnih virov za 2,2 %, sredstva iz zasebnih virov pa za 4,7 %.

9. Tabela 2: **Tekoči izdatki za zdravstveno varstvo** po namenih, Slovenija, 2017

v 1.000 EUR

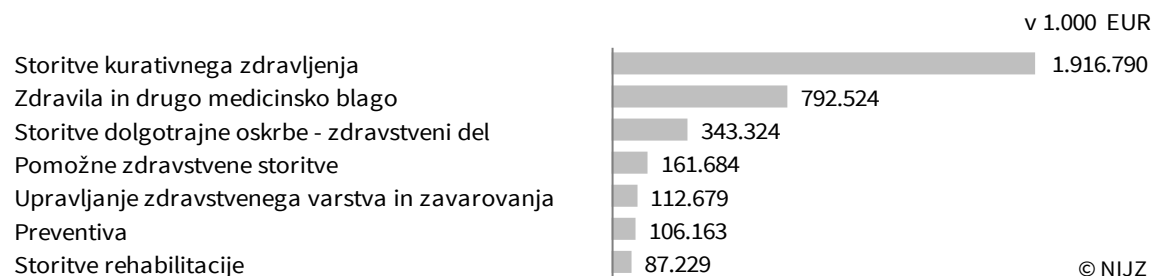
		Sektor država	Skladi socialne varnosti	Družbe brez zavarovalnic	Zavarovalnice	Gospodinjstva	NPISG ¹⁾	SKUPAJ ²⁾
Nameni zdravstvenega varstva								
Storitve kurativnega zdravljenja	HC.1	2.042	1.537.856	-	205.038	171.312	543	1.916.790
Storitve rehabilitacije	HC.2	-	46.114	-	28.125	12.056	934	87.229
Storitve dolgotrajne oskrbe - zdravstveni del	HC.3	75.896	253.476	-	2.489	10.209	1.255	343.324
Pomožne zdravstvene storitve	HC.4	-	124.518	-	35.643	1.523	-	161.684
Zdravila in drugo medicinsko blago	HC.5	491	373.709	-	179.444	238.698	182	792.524
Preventiva	HC.6	17.409	48.369	39.570	-	-	815	106.163
Upravljanje zdravstvenega varstva in zavarovanja	HC.7	23.063	38.668	-	50.948	-	-	112.679
SKUPAJ²⁾		118.901	2.422.709	39.570	501.687	433.798	3.728	3.520.393
Z zdravstvenim varstvom povezane storitve								
Storitve dolgotrajne oskrbe - socialni del ³⁾	HCR.1	52.868	-	9	-	124.178	200	177.255

¹⁾ Nepridobitne institucije, ki opravljajo storitve za gospodinjstva.²⁾ Zaradi zaokroževanja se vsote lahko ne ujemajo.³⁾ Kategorija HCR.1 ni zajeta v agregat celotnih izdatkov za zdravstveno varstvo.

Viri: SURS

Glavni nosilci financiranja zdravstvenega varstva so skladi socialne varnosti; ti so v letu 2017 pokrili nekoliko več kot dve tretjini (68,8 %) tekočih izdatkov za zdravstveno varstvo, medtem ko so zavarovalnice krile 14,3 % in plačila iz žepa oziroma viri iz naslova gospodinjstev 12,3 % tekočih izdatkov za zdravstveno varstvo.

Neposredno iz žepa (gospodinjstva) smo v letu 2017 porabili največ denarja za zdravila in medicinske pripomočke (55,0 %), sledili so izdatki za kurativne obravnave (39,5 %).

9. Slika 2: **Tekoči izdatki za zdravstveno varstvo** po namenih, Slovenija, 2017

Viri: SURS

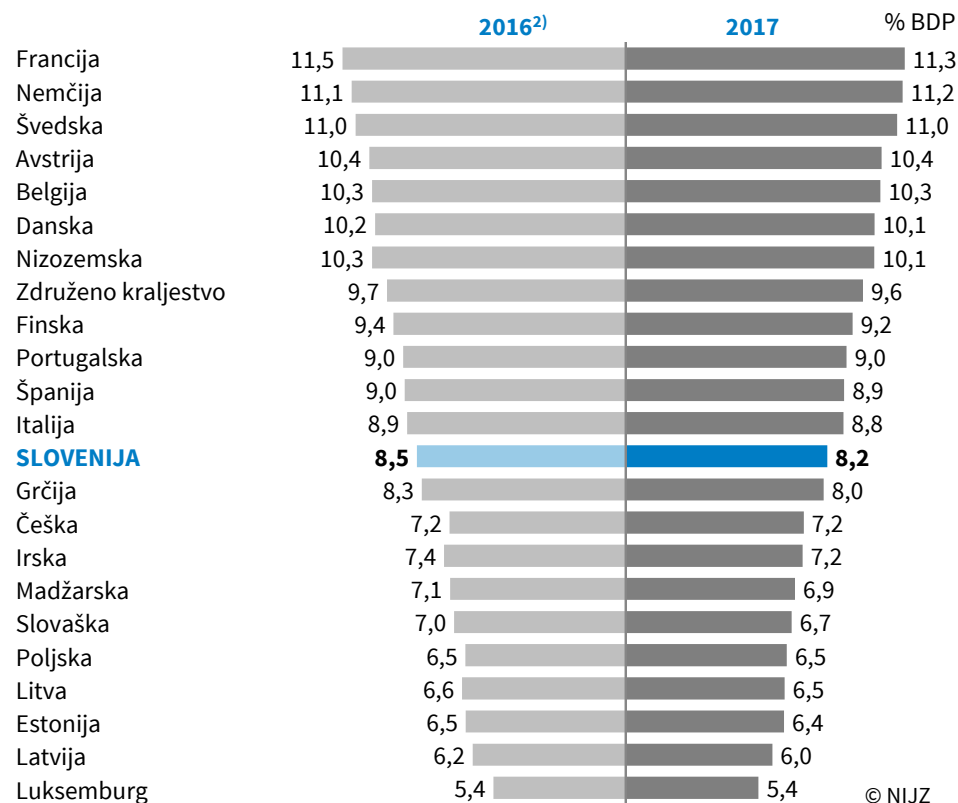
Nekoliko več kot tri četrtine tekočih izdatkov za zdravstveno varstvo je bilo v 2017 porabljenih za financiranje storitev kurativnega zdravljenja (54,4 %) ter za zdravila in drugo medicinsko blago (22,5 %). Tem so po deležu v strukturi tekočih izdatkov za zdravstveno varstvo sledili izdatki za storitve dolgotrajne zdravstvene oskrbe – zdravstveni del, ki so v letu 2017 znašali 343 milijonov evrov in so predstavljali 9,8-odstotni delež. Sicer so znašali celotni izdatki za dolgotrajno oskrbo v letu 2017 več, tj. 521 milijonov evrov (3,1-odstotna rast v primerjavi z letom 2016). K zdravstvenemu vidiku dolgotrajne oskrbe je treba namreč prišteti še izdatke za socialne storitve dolgotrajne oskrbe (177 milijonov evrov), kar sicer po definiciji ni zajeto v agregat tekočih izdatkov za zdravstvo.

Sledili so izdatki za pomožne zdravstvene storitve in upravljanje zdravstvenega varstva in zavarovanja, ki so v strukturi tekočih izdatkov skupaj predstavljali 7,8-odstotni delež (prvi 4,6 in drugi 3,2-odstotni delež). Trije odstotki tekočih izdatkov za zdravstveno varstvo so bili v tem letu porabljeni za preventivo in najmanj, tj. 2,5 %, za storitve rehabilitacije.

MEDNARODNE PRIMERJAVE

9. Slika 3: **Tekoči izdatki za zdravstveno varstvo** v odstotnem deležu BDP, Slovenija in nekatere države EU28¹⁾, 2016 in 2017

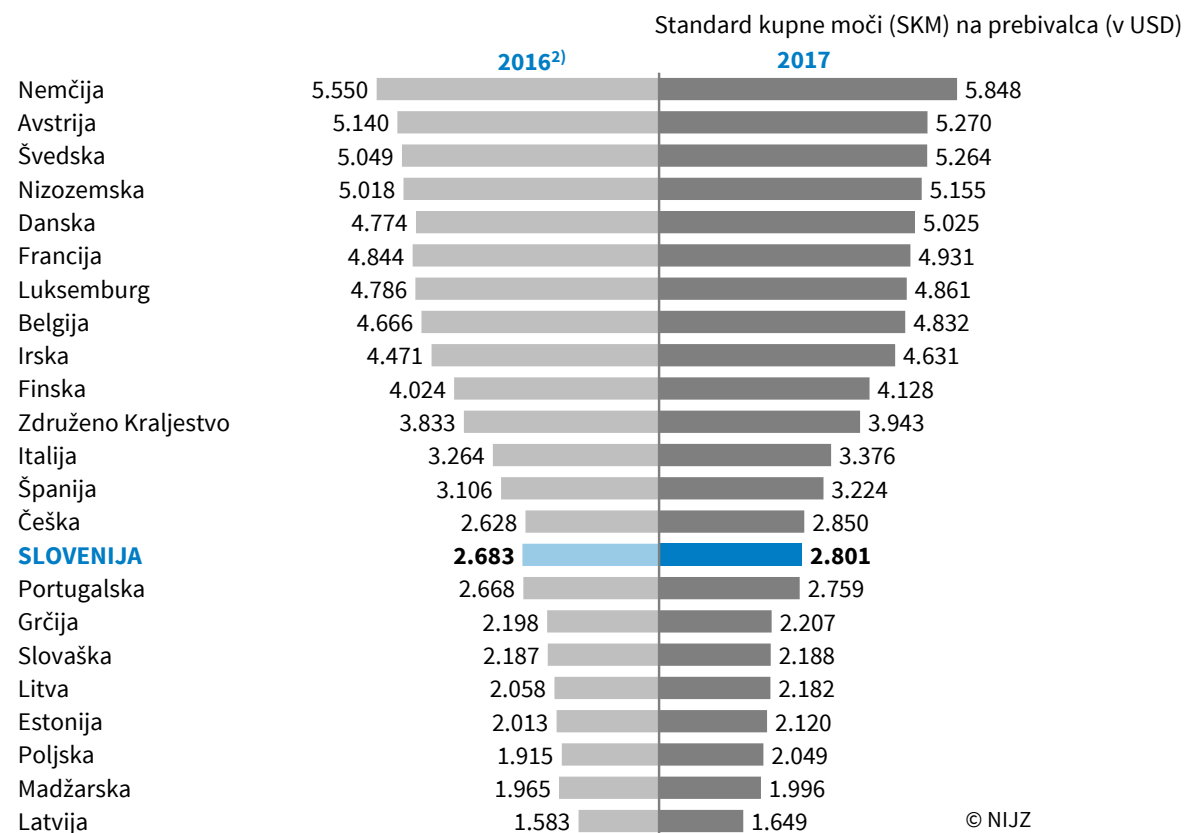
¹⁾ Prikazane tiste države članice EU28, ki imajo podatke pripravljene v skladu z mednarodno primerljivo metodologijo sistema zdravstvenih računov (SHA 2011).

²⁾ Podatki za leto 2016 so revidirani.

Viri: OECD, <http://stats.oecd.org>, 30. 09. 2019

V letu 2017 so tekoči izdatki za zdravstveno varstvo v Sloveniji znašali 8,2 % BDP, kar nas uvršča na 13. mesto med 23 državami članicami EU, ki so podatke zbrale v skladu s SHA 2011.

Največji delež BDP, 11 %, so za zdravstveno varstvo leta 2017 namenile Francija, Nemčija in Švedska, za polovico manj oziroma najmanj pa Latvija, Luksemburg in Estonija (med 5 in 6 %).

9. Slika 4: **Tekoči izdatki za zdravstveno varstvo**, Slovenija in nekatere države EU28¹⁾, 2016 in 2017

¹⁾ Prikazane tiste države članice EU28, ki imajo podatke pripravljene v skladu z mednarodno primerljivo metodologijo sistema zdravstvenih računov.

²⁾ Podatki za leto 2016 so revidirani.

Viri: OECD, <http://stats.oecd.org>, 30. 09. 2019

Za boljšo primerjavo med državami članicami EU glede izdatkov za zdravstveno varstvo OECD izračunava kazalnik, ki izloča učinek razlik v ravni cen med državami, in sicer gre za izdatke za zdravstveno varstvo v standardih kupne moči (SKM) na prebivalca (v USD). Izračunana vrednost tega kazalnika za leto 2017 Slovenijo uvršča na 15. mesto.

Država, ki je bila leta 2017 na prvem mestu po vrednosti omenjenega kazalnika, je Nemčija z 5.848 SKM v USD na prebivalca. Sledile so Avstrija, Švedska in Nizozemska s porabo med 5.200 do 5.300 SKM v USD na prebivalca. Najmanj izdatkov, izraženih v SKM v USD na prebivalca, pa sta leta 2017 zdravstvu namenili Latvija in Madžarska.

DEFINICIJE

Okrajšave in kratice	NAZIV	DEFINICIJA	DODATNA METODOLOŠKA POJASNILA	ANGLEŠKI IZRAZ
SHA	Sistem zdravstvenih računov	SHA je angleška kratica za mednarodno primerljivo metodologijo sistema zdravstvenih računov, ki prikazuje izdatke za zdravstvo po mednarodni klasifikaciji za zdravstvene račune. Ta klasifikacija zajema tri dimenzije izdatkov za zdravstvo: po vrstah zdravstvenih obravnav – funkcionalni klasifikaciji (ICHA-HC); po dejavnosti izvajalcev zdravstvenih storitev (ICHA-HP); po virih financiranja zdravstva (ICHA-HF).	http://www.stat.si/StatWeb/Common/PrikaziDokument.ashx?IdDatoteke=8124 in http://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/5916161/KS-30-11-270-EN.PDF/655cbab0-4f9d-4d41-82bb-d39b6fb3f397?version=1.0	A System of Health Accounts
ICHA-HP	Klasifikacija po dejavnosti izvajalcev zdravstvenih storitev	Med dejavnosti izvajalcev zdravstvenih storitev sodijo: HP.1. Bolnišnice, HP.2. Ustanove za zdravstveno nego in domovi, HP.3. Izvajalci ambulantnih zdravstvenih storitev, HP.4. Izvajalci pomožnih zdravstvenih storitev, HP.5. Lekarne in drugi ponudniki medicinskega blaga, HP.6. Izvajalci preventive, HP.7. Splošna zdravstvena administracija in zavarovanje, HP.8. Druge dejavnosti, HP.9. Tujina.	http://www.stat.si/StatWeb/Common/PrikaziDokument.ashx?IdDatoteke=8124 in http://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/5916161/KS-30-11-270-EN.PDF/655cbab0-4f9d-4d41-82bb-d39b6fb3f397?version=1.0	ICHA-HP Classification of Health Care Providers

Okrajšave in kratice	NAZIV	DEFINICIJA	DODATNA METODOLOŠKA POJASNILA	ANGLEŠKI IZRAZ
ICHA-HC	Klasifikacija zdravstvenih obravnav (t. i. funkcionalna klasifikacija)	<p>Med zdravstvene obravnave in proizvode sodijo:</p> <ol style="list-style-type: none"> Zdravstvene obravnave in proizvodi <ol style="list-style-type: none"> HC.1. Storitve kurativnega zdravljenja, HC.2. Storitve rehabilitacije, HC.3. Storitve dolgotrajne zdravstvene oskrbe, HC.4. Pomožne zdravstvene storitve, HC.5. Zdravila in drugo medicinsko blago, HC.6. Preventiva HC.7. Upravljanje zdravstvenega varstva in zavarovanja Z zdravstvom povezane storitve <ol style="list-style-type: none"> HCR.1. Dolgotrajna oskrba – socialne storitve 	<p>http://www.stat.si/StatWeb/Common/PrikaziDokument.ashx?IdDatoteke=8124</p> <p>in</p> <p>http://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/5916161/KS-30-11-270-EN.PDF/655cbab0-4f9d-4d41-82bb-d39b6fb3f397?version=1.0</p>	ICHA-HC Functional Classification of Health Care
ICHA-HF	Klasifikacija virov financiranja	<p>Glavni viri financiranja zdravstvenih storitev so HF.1. Sektor država, HF.2 Zasebni izdatki (brez izdatkov in žepa) HF.3 Neposredna plačila gospodinjstev in HF.4 Tujina. Podatki so na voljo tudi na nižjih ravneh.</p>	<p>http://www.stat.si/StatWeb/Common/PrikaziDokument.ashx?IdDatoteke=8124</p> <p>in</p> <p>http://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/5916161/KS-30-11-270-EN.PDF/655cbab0-4f9d-4d41-82bb-d39b6fb3f397?version=1.0</p>	ICHA-HF Classification of Health Care Financing
PKM	Paritete kupne moči	<p>PKM so splošno opredeljene kot prostorski cenovni deflatorji in pretvorniki valut, ki izločajo učinek razlik v ravni cen med državami.</p>	<p>V svoji najenostavnejši obliki so PKM preprosta razmerja cen posameznih proizvodov in storitev v nacionalnih valutah med državami.</p> <p>Dodatna metodološka pojasnila: http://www.stat.si/statweb/Common/PrikaziDokument.ashx?IdDatoteke=7789</p>	Purchasing power parities

Okrajšave in kratice	NAZIV	DEFINICIJA	DODATNA METODOLOŠKA POJASNILA	ANGLEŠKI IZRAZ
SKM	Standard kupne moči	Slovenska kratica SKM je oznaka za umetno, fiktivno valuto, ki je na ravni povprečja držav EU enaka enemu evru. Trenutno je 1 SKM enak 1 evru na ravni EU-28. SKM ali "EU-28 evro" je "valuta", ki odraža povprečno raven cen v EU-28.	Rezultati so prvenstveno namenjeni primerjavi med državami v istem letu. Za časovne primerjave, to je za primerjave med leti, so manj primerni. Dodatna metodološka pojasnila: http://www.stat.si/statweb/Common/PrikaziDokument.ashx?IdDatoteke=7789	Purchasing power standards (PPS)

SEZNAM SLIK IN TABEL

SEZNAM SLIK

9. Slika 1: Tekoči izdatki¹⁾ za zdravstveno varstvo po virih financiranja, Slovenija, 2008–2017 ²⁾	9-2
9. Slika 2: Tekoči izdatki za zdravstveno varstvo po namenih, Slovenija, 2017	9-5
9. Slika 3: Tekoči izdatki za zdravstveno varstvo v odstotnem deležu BDP, Slovenija in nekatere države EU28 ¹⁾ , 2016 in 2017	9-6
9. Slika 4: Tekoči izdatki za zdravstveno varstvo , Slovenija in nekatere države EU28 ¹⁾ , 2016 in 2017	9-7

SEZNAM TABEL

9. Tabela 1: Izdatki za zdravstveno varstvo po virih financiranja, Slovenija, 2008–2017 ¹⁾	9-3
9. Tabela 2: Tekoči izdatki za zdravstveno varstvo po namenih, Slovenija, 2017	9-4